

**וּמִשְׂמַאלִם: ל וַיִּשַׁע יְהוָה בְּיָוִם
הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם
וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת־עַל־
שַׁפַּת הַיָּם: ל"א וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־
הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
בְּמִצְרַיִם וַיֵּרְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה
וַיֹּאמְרֵם בַּיהוָה וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ: פ
טו וַאֲזַיְשִׁיר מִשֶּׁה וּבִנְיִי שְׂרָאֵל אֶת־
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לְאָמְר**

ל ופרק יי ביומא ההוא
את ישראל מידא מצראי
והוא ישראל את מצראי
מתין על פיך ימא:
לאיתווא ישראל את גבורת
ידא רבתא די עבד יי
במצראי ודחילו עצמא מן
קדם יי ותימינו במוצרא
דיי ובנבואת משה
עבדיה: * כגון שפת
משה ובני ישראל את
תושפתתא קדא קדם יי
ואמרו למימר נשבת
ונגרי

רמ"א ובה זכרון כבודו: טו אה עשר
ל"א יחמור (לפני טו) טו

שפתי חכמים

רשי

יתורה כמו לכל כליו מעשה נהשת וכן (שמות כז) לכל כלי
המשכן לכל עבודתו ויתודות ומהיריהם לכל כלים ואינם
אלא תיקון לשון: (ל) וירא ישראל את מצרים מת:
שפלתו היום על שפתו זה כדו שלא יאמרו ישראל כשם שאנו
עולים מלד זה כך הם עולין מלד אחר רוקן ממנו וירדפו אחרינו: (ל"א) את היר הגדול: את הגבורה הגדולה
שעשה ידו על הג' והרבה לשונות נשלין על לשון יד וכולן לשון יד משש הן והמפרש יתקן הלשון אחר ענין הדבור:
(ה) או ישיר משה: או כשראה הנם עלה כלכו א שמיך שירה וכן [יהושע] אודכר יהושע וכן [מ"ז] וכתב יעשה
לכת מעשה השב כלכו שפשה לה אף כאן ישיר אמר לו לנו ששיר וכן עשה ויאמרו לאמר ב' אשירה לה' וכן ביהושע

זקוקין עד אחר טעם ידו על הים ל"א וישנו נמוקות וכו': ת אוך ידו
יכולין ללחמן הלא נטעו בים: א דקה ל"א והל"א או כד שיור
שמש נטעו ולו לשון עבר הוא זה כד ומתקן או ככהם הם
כלכו דשיר ק"א אמהשם: ב ל"א דהה מיד ק"א אחרת אהרם:
פיוש

רמב"ן

אבן עזרא

על כן כתוב בסוף השיר' וישב יי עליהם את מי הים וכתי
ישראל הלכו כיבשה בתוך הים ואל תתמ' ארך יכולו לעבור כל
הלילה וכי שש ממות ארך נגלי לא ה' רביעיית אמר' אולי
על דרך אחר עברו: או נקטפ ל"ב קרטיס כאשר אמרו
חז"ל: וישראל לא עברו היה כעד הרוחב רק נכנסו כאורך
ויאלו אל המדבר שור אשר נכנסו משם כאשר אפרס:
(ל) וישע: עתה הוי ישראל נטעיש מיד מלריו כי עד עתה
הי' עליהם עמד המלך וכתיב כי המלריו טענו בים: והים
לא השליכם אל היבש': כי כן כתוב חבלטמו ארך: על
כן פי' וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים: שהו
ישראל על שפת הים: ורלו מצרים מת כאשר טענ: (ל"א)
(ל"א) וירא: כאשר רלו ישראל זו המנה הגדולה ויראו מהם:
כמו ויירא דוד את יי ביום ההוא כמות עוה אשר-שלה ידו
בארץ: ותימינו כיו': שהוא אמת: והאמינו במשה שהוא
עבדו ולא יקטנו רק מה שיעלו: אולי או ישיר משה: משפס
לשון קדש לומר לקח עתיד תחת עבר עם מלת אז או יבנה
גלמה אז ידכר יהושע: אז יבדיל משה: וככה בשלשון
וישמאל: משה לבדו חכר השירה ולמדו וישראל וזכור כ"א
ואומר אשירה ליי: וכמוהו וילא משה וקטי ישראל כי המנה
משה לבדו אמרה וקטי ישראל אמרה לל: ויאמרו לאמר

סכסה לאהל ובא על המכסה על הקרב וכן רבים: (ל"א) וירא
ישראל את חיד הגדולה: את הגבורה הגדולה שעשתה ידו
של חק"י' וחביה לשונות נוספים על לשון יד ובלן לשון
יד כמש הן והמתקן יתקן הלשון אחר ענין הדבור לשון רש"י
אבל אונקלוס לא שירש חיד הגדולה בגובה אבל אמר ית
גבורת ידא רבתא: ור"א אמר המכת הגדולה וכן הגה יד ה'
היית במקנך בכרח מאד: יד האלהים הם: ועל דרך האמת
יאמר שנגלית להם חיד הגדולה והיא מרת הרין שעשה ה'
במצרים כי היתה שם מצרים מכת בתם וזה כמו ועל הארץ
הראך את אשר הגדולה והיא היסין אשר תרעץ אויב והיא
זיוע' ה' שאמר התבונ ענין עורי לבשי על זיוע' ה' הלא את
היא המורבת יס' ולא יתעלה סדך מה שאמר לבשי עני ממה
שכתבנו בסמוך מידי אביר יעקב: (ה) או ישיר משה: לשון
רבינו שלמה כשראה הנם עלה כרבו שישיר שירה וכן
עשה: ויאמרו לאמר וגו' וכן אז ידכר יהושע כשראה הנם
אמר לו לבו לדבר וכן עשה: ויאמר לעיני כל ישראל: וכן
שירתהגאר שמתח בה אז ישיר ישראל פי' אחריו עלי באר
עני לה: וכן זכית ויעלה מכת בלבו לשון לה
הבית או יבנה שלמה פירשונו חכמי ישראל שקכש לכנות
ולא בנת זהו לישיב פשוטו: ומה יאמר הרב בסמוך יעשו עגל
בחרש כמס' מורה במדבר יעצמוהו בישיתו וכל המדובר כן
ידרג בברד גנשם ישלח בהם ערוב: וכן ומאין יבאו אליך מן
המצרים אשר יכרתו ארצם: וכן וימשה יקח את תהלת: כי
אינו לשון זהה שלא לקחו תלה מעם אחר אבל דרך הוה
העשק כי מנתג הלשון שהסמר ענין יעמיד עצמו כוון

ספרות

(ל) וישע ה' ביום ההוא אל ישראל: ביום הסתגלוי' כי עד עת סתה היו
ישראל נבדלים ברחוב' (ל"א) חיד הגדולה אשר עשה ה' מדיו מצרים
ויציעו בם על הים וייראוהם: כמדת אשר יתחת ספירות: (מ) או ישיר:
ויצאלו דבר סוף וככה בר מדי כמק' ערדי

לומר עתיד במקום עבר: וכן יאמרו במקומות רבים התהפך
שיחפוף: ויהסו למעשה פעם יעמוד עצמו בוסן המעשה
אבי עזר
(ב) והים לא השליכם) נעלם מן הרב עזרס יתקום סבל אחר המעמד
כלכו על מצרי' מלכר מת ואולי לו אכלו הן מדי ששיעדי די אכלו
מן הרוח קליים מה ש' לשון כלכיר מלטיני: נטס: נס נעלם טעמו
ספרים סגופים: כל ספוק יפוק אל יסוף: